

Kotnikova 28, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97
F: 01 478 36 08
E: uvk.mg@gov.si
www.uvk.gov.si

Št.: 306-94/2009-227

Datum: 13.2.2012

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, Kotnikova 28, Ljubljana, je v senatu pod predsedstvom Damjana Matičiča, direktorja Urada, ob sodelovanju mag. Dajane Muženič Abramovič in Helene Belina Djalil, kot članic senata, na nejavni seji dne 13.2.2012, odločil, da se na podlagi prvega odstavka 40. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Ur. l. RS, št. 36/08, 40/09, 26/11 in 87/11; v nadaljevanju: ZPOmK- 1), v povezavi z 12. in 13. členom ZPOmK-1, v postopku ugotavljanja domnevne kršitve 9. člena ZPOmK-1 in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske Unije (Ur.l. C 115, z dne 9. maja 2008; v nadaljevanju PDEU), ki ga je Urad uvedel proti podjetju Mobitel d.d., Vilharjeva 23, 1000 Ljubljana (sedaj podjetje Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, Ljubljana), izda naslednji:

S K L E P

- I. Postopek, ki ga Urad RS za varstvo konkurence, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana, vodi zoper podjetje Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana, zaradi domnevne kršitve 9. člena ZPOmK-1 in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske Unije (Ur.l. C 115, z dne 9. maja 2008; v nadaljevanju PDEU), se ustavi.**
- II. V postopku niso nastali posebni stroški.**

O b r a z l o ž i t e v

1. Podjetje Akton, Telekomunikacijski inženiring d.o.o., Dunajska cesta 63, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Akton d.o.o.) je Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, Kotnikova 28/I, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Urad), dne 27.10.2009 obvestilo, da naj bi podjetje Mobitel d.d., Vilharjeva cesta 23, Ljubljana (v nadaljevanju: Mobitel d.d.), zavračalo zaključevanje govornih klicev preko svojega javnega mobilnega telefonskega omrežja na numeracijah številskega bloka +386 43 in 49, ki mu jih je pošiljalo v zaključevanje podjetje Akton d.o.o.

2.

Zaključevanje klicev v posamezna omrežja je na območju Republike Slovenije regulirano s strani Agencije za pošto in elektronske komunikacije (v nadaljevanju: Agencija). Regulacija se med drugim nanaša tako na vzpostavitev medomrežne povezave za namen zaključevanja govornih klicev, kar pomeni, da so operaterji dolžni dovoliti, da drugi lahko zaključujejo govorne klice v njihovo omrežje (tako mednarodne kot notranje klice), kot tudi morajo zaračunavati regulirano ceno storitve zaključevanja govornih klicev.

3. Podjetje Akton d.o.o. je navedlo, da je podjetje Mobitel d.d. navedeni številski kodi dobilo v uporabo od Agencije za pošto in elektronske komunikacije, Stegne 7, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: APEK), kar naj bi pomenilo, da ta številka bloka pripadeta omrežju podjetja Mobitel (tako kot to velja za kode 31, 41, 51 in 71) in da naj bi zaradi tega podjetje Mobitel d.d. klice na navedeni numeraciji v svojem omrežju tudi zaključevalo.
4. Podjetje Akton d.o.o. je dne [REDACTED] sklenilo s podjetjem Mobitel d.d. pogodbo o medomrežni povezavi, ki naj bi po mnenju podjetja Akton d.o.o. že vključevala, poleg ostalih, tudi klice na navedeni numeraciji. V okviru navedene pogodbe so zato, po mnenju podjetja Akton d.o.o., tudi že določeni komercialno-tehnični pogoji za zaključevanje teh klicev v omrežje podjetja Mobitel d.d. Zaradi tega je podjetje Akton d.o.o. menilo, da za zaključevanje klicev navedenih numeracij ni nikakršne potrebe po sklenitvi dodatne pogodbe ali aneksa k že obstoječi pogodbi oziroma predhodno definirati komercialno-tehnične pogoje opravljanja obravnavane storitve, kot to neupravičeno zahteva podjetje Mobitel d.d., saj naj bi obstoječa medsebojna pogodba le-te že jasno določala.
5. Podjetje Akton d.o.o. meni, da podjetje Mobitel d.d. klice na numeraciji +38643 in 49 zaključuje v svoje omrežje (opravlja storitev terminacije). Dalje Akton d.o.o. meni, da je tudi navedena storitev regulirana v skladu z odločbami APEK št. 300-107/2005-19 z dne 20.01.2006, št. 3824-14/2007-3 z dne 13.04.2007 in odločbo št. 38294-9/2009-3 z dne 24.09.2009, s katerimi je APEK ugotovil in določil, da je podjetje Mobitel d.d. na upoštevem trgu »Zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih (medoperaterski trg)« operater s pomembno tržno močjo, ter mu zaradi tega na upoštevem trgu zaključevanja klicev v lastno omrežje naložil določene obveznosti, kot je npr. obveznost dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti ter obveznost cenovnega nadzora.
6. Podjetje Akton d.o.o. nadalje trdi, da naj bi za navedeni numeraciji veljali komercialno-tehnični pogoji, ki so določeni z navedenimi odločbami APEK in ki so že vsebovani v obstoječi pogodbi o medomrežni povezavi, sklenjeni dne [REDACTED]. Podjetje Akton d.o.o. izhaja iz navedenih odločb APEK tudi, ko trdi, da mora biti cena za opravljanje te storitve »ex ante« določena oziroma nižja, regulirana cena, kar pomeni, da bi podjetje Mobitel d.d. lahko zaračunalo največ ceno, ki je regulirana in določena v odločbi APEK št. 38294-9/2009-3 z dne 24.09.2009. Navedena cena je veliko nižja (v času prijave je veljala cena za zaključevanje klicev v omrežje podjetja Mobitel d.d. 0,0523 €/min) od cene, ki jo za posredovanje navedenih klicev v zaključevanje zahteva podjetje Mobitel d.d. (0,24 €/min).
7. Nadalje naj bi po navedbah podjetja Akton d.o.o. podjetje Mobitel d.d. zaključevanje klicev na omenjena številka bloka omogočalo samo svoji matični družbi Telekom Slovenije d.d. Zaradi zavračanja zaključevanja klicev na številka bloka +38643 in 49 s strani podjetja Mobitel d.d. naj bi bili drugi operaterji prisiljeni klice zaključevati preko

drugih operaterjev, kar pa naj bi bilo cenovno veliko manj ugodno za ta podjetja in kar naj bi povzročilo, da so druga podjetja zaradi tega postavljena v diskriminiran položaj v primerjavi s podjetjem Telekom Slovenije d.d., ki deluje tudi na trgu posredovanja mednarodnih klicev na numeraciji +38643 in 49.

8. Dodatno je podjetje Akton d.o.o. še navedlo, da je omogočanje zaključevanja klicev na številski bloka +38643 in 49 s strani podjetja Mobitel d.d. nujni pogoj za to, da lahko podjetje Akton d.o.o. sploh opravlja oziroma ponuja dejavnost prenosa mednarodnih klicev na numeraciji +38643 in 49.
9. Urad je podobne navedbe prejel tudi od podjetja Simobil d.d., Šmartinska 143b, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Simobil d.d.), v kateri je, tako kot podjetje Akton d.o.o., navajalo, da mu podjetje Mobitel d.d. blokira zaključevanje govornih klicev na numeraciji +38643 in 49 v svoje omrežje in da zahteva predhodno sklenitev dodatne pogodbe oziroma dogovora glede komercialno-tehničnih pogojev opravljanja te storitve. Podjetje Simobil d.d. se, enako kot podjetje Akton d.o.o., ni strinjalo s ceno te storitve (0,24 €), ki jo je zahteval Mobitel d.d. Nasprotovalo je tudi zahtevi podjetja Mobitel d.d., da se predloži zavarovanje obveznosti v primeru neplačevanja.
10. Ker je v zadevnem primeru obstajala verjetnost, da je podjetje Mobitel d.d. zlorabljal svoj domnevno prevladujoč položaj na medoperaterskem trgu zaključevanja govornih klicev preko javnega mobilnega telefonskega omrežja podjetja Mobitel d.d. na numeracijah številkega bloka +38643 in 49, s tem, da naj bi onemogočalo dostop do navedenih številskih blokov, je Urad dne 19.03.2010 proti podjetju Mobitel d.d. uvedel postopek ugotavljanja kršitve 9. člena ZPOmK-1 in 102. člena PDEU.
11. Obstajala je namreč nevarnost, da bi Mobitel d.d. s tem, da bi drugim operaterjem, ki so dejavni na trgu telekomunikacijskih storitev, razen svoji matični družbi Telekom Slovenije d.d., onemogočal zaključevanje klicev preko neposredne medomrežne povezave v omrežje podjetja Mobitel d.d., izrinjal ostale konkurente s trga prenosa mednarodnih klicev številkega bloka +38643 in 49 in tako onemogočal oziroma izključil konkurenco na trgu prenosa mednarodnih klicev.
12. Zaradi obstoja verjetnosti kršitve določb ZPOmK-1, na podlagi katere bi lahko nastala težko popravljiva škoda za učinkovito konkurenco na trgu prenosa mednarodnih klicev na numeraciji +38643 in 49, je Urad v zadevnem postopku ugotavljanja domnevne zlorabe prevladujočega položaja izdal tudi sklep o začasnih ukrepih št. 306-94/2009-48 z dne 19.3.2010, ki pa je bil s sklepom Vrhovnega sodišča št. G 8/2010-17 z dne 20.4.2010, zaradi kršitve načela kontradiktornosti, odpravljen.
13. ZPOmK-1 v prvem odstavku 9. člena prepoveduje zlorabo prevladujočega položaja enega ali več podjetij na ozemlju Republike Slovenije ali na njegovem znatnem delu. Primeri zavrnitve dobave (*refusal to deal*, *refusal to supply*) se praviloma uvrščajo pod splošno prepoved zlorabe iz prvega odstavka navedenega člena zakona.
14. Pojavna oblika zavrnitve dobave je zavrnitev dostopa do bistvenih zmogljivosti. Zavrnitev dostopa do bistvene zmogljivosti je, podobno kot zavračanje dobav, dejanje zlorabe, če znatno prizadene konkurenco in ni objektivne utemeljitve za takšno ravnanje prevladujočega podjetja. Osrednji problem pri tem je odločitev, ali je neko sredstvo dejansko bistvena zmogljivost, dostop do katerega je nujno potrebno in bistveno pomembno. Ni namreč potrebno in nujno, če so na istem relevantnem trgu prisotni dejanski ali potencialni substituti ali če sredstvo ni neizogibno potrebno za dobavo blaga ali storitve.

15. Za dejanje zlorabe se štejejo tudi primeri ravnanja prevladujočega podjetja, ki se sicer ne uvršča med neposredno zavrnitev dobave, ampak gre za ravnanje, ki ima enake učinke kot zavrnitev dobave, kot je na primer privolitev v dobavo po neupravičeno visoki oziroma pretirani ceni ali dobava proizvodov/storitev slabše kvalitete itd (t.i. konstruktivna zavrnitev). Nenazadnje lahko podjetje s postavljanjem dodatnih, neutemeljenih zahtev samo s svojim ravnanjem preprečuje, da bi kateri od njegovih potencialnih poslovnih partnerjev postali dejanski poslovni partnerji in s tem posredno ustvarja pogoje, ki bi predstavljali oviro pri sklepanju poslov.
16. Nadalje v skladu s tretjo alinejo 4. odstavka 9. člena ZPOmK-1 zlorabo pomeni tudi uporaba neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi sopogodbeniki, če je s tem sopogodbenu postavljen v konkurenčno slabši položaj (diskriminacija).
17. Velja namreč, da ima podjetje, ki ima prevladujoči položaj, posebno odgovornost, da s svojim ravnanjem ne škoduje pravi, nepopačeni konkurenci. Posebna odgovornost se presoja glede na stopnjo dominacije podjetja in posebne značilnosti relevantnega trga. Nesporno velja, da morajo podjetja, ki nadzorujejo dostop do bistvenih zmogljivosti pod določenimi pogoji zagotavljati dostop do njih.
18. V primeru, da bi podjetje Mobitel d.d. onemogočalo oziroma zavračalo dostop do številskih blokov +38643 in 49, ali, da bi dostop sicer omogočalo, vendar pod določenimi neutemeljenimi pogoji, bi navedeno lahko pomenilo ravnanje, ki je v nasprotju s pravili konkurence.
19. Urad je podjetju Akton d.o.o. dne 2.4.2010 in podjetju Simobil d.d. dne 17.5.2010 priznal vlogo stranskega udeleženca v obravnavanem postopku.
20. Urad je ugotovil, da je dne 1.7.2011 podjetje Telekom Slovenije d.d. pripojilo podjetje Mobitel d.d. in s tem je postalo njegov univerzalni pravni naslednik in tako vstopilo v vsa njegova pravna razmerja, vključno s procesnopravnimi, zaradi česar se je postopek ugotavljanja zlorabe prevladujočega položaja, ki ga je Urad vodil proti podjetju Mobitel d.d., po pripojitvi slednjega k podjetju Telekom Slovenije d.d., nadaljeval proti slednjemu.
21. Urad je tekom postopka ugotavljal dejstva in okoliščine pomembne za razjasnitev dejanskega stanja. Urad je tekom uvedenega postopka zahteval številne podatke oziroma pojasnila in informacije od APEK, podjetja Si.mobil d.d., podjetja Akton d.o.o., podjetja Mobitel d.d. oz. Telekom Slovenije d.d. in tudi od številnih drugih udeležencev¹, ki so dejavni na trgu prenosa mednarodnih klicev številskega bloka +38643 in 49 oziroma na splošno na trgu telekomunikacij v Republiki Sloveniji.
22. Podjetje Mobitel d.d. je Uradu pojasnilo (smiselno in strnjeno povzeto), da operaterjem ne blokira klicev na navedeni numeraciji. V zvezi s tem je podjetje Mobitel d.d. navedlo, da v zvezi s klici na numeraciji +38643 in 49 ne opravlja storitve zaključevanja navedenih klicev, kot to trdi podjetje Akton d.o.o., ampak storitev

---

¹ Akcentis, telekomunikacijske storitve in svetovanje, d.o.o., Gradišče V 9, 1291 Škofljica, AMIS, družba za telekomunikacije, d.o.o., Tržaška cesta 85, 2000 Maribor, Mobik telekomunikacije d.o.o., Jarška cesta 10a, 1000 Ljubljana, Novatel, družba za informacijske tehnologije, d.o.o., Mariborska cesta 88, 3000 Celje, Stelkom, telekomunikacije in storitve, d.o.o., Špruha 19, 1236 Trzin, T-2 d.o.o., streliška cesta 150, 2000 Maribor, Telko d.o.o., Ljubljanska ulica 94 c, 2000 Maribor, TIWS II, podružnica v Sloveniji, Cesta v Mestni log 88a, 1000 Ljubljana, Tušmobil d.o.o., Brnčičeva ul. 49, 1231 Ljubljana-Črnuče, IT TEL d.o.o., Tivolska cesta 50, 1000 Ljubljana, Mega M, informacijske tehnologije, d.o.o., Šaleška cesta 2a, 3320 Velenje.

posredovanja le-teh v zaključevanje. Mobitel d.d. je navedel, da sta bila navedena številka bloka dodeljena njemu, vendar da slednja ne pripadata njegovemu javnemu telefonskemu omrežju, ampak da te številke uporablja operater Ipko, ki deluje na Kosovem, ki zaradi nepriznavanja te države kot samostojne države, ne more dobiti svoje nacionalne kode s strani mednarodne organizacije za telekomunikacije ITU. Slovenska mednarodna koda (+386) se tako uporablja izključno za usmerjanje mednarodnega prometa proti omrežju operaterja Ipko, in sicer vse do priznanja te države kot samostojne države. Podjetje Mobitel d.d. je navedlo, da te klice zaključuje operater Ipko v svojem omrežju, to pa pomeni na Kosovem in ne v Sloveniji.

23. Mobitel d.d. je pojasnil, da vsem zainteresiranim operaterjem nudi oziroma omogoča dostop do opravljanja storitve posredovanja mednarodnih klicev v zaključevanje na numeraciji +38643 in 49, vendar morajo operaterji s podjetjem Mobitel d.d. predhodno določiti tehnične in komercialne pogoje opravljanja te storitve, bodisi v obliki aneksa k obstoječi pogodbi ali hubbing pogodbe, saj navedena storitev ni določena z že obstoječimi medomrežnimi pogodbami. Podjetje Mobitel d.d. je pojasnilo, da je predmet pogodbe o medomrežni povezavi, ki jo ima podjetje Mobitel d.d. sklenjeno s podjetjem Akton d.o.o., zaključevanje prometa v javnem omrežju podjetja Mobitel d.d. Podjetje Mobitel d.d. je še pojasnilo, da glede na to, da se navedeni klici ne zaključujejo v omrežju podjetja Mobitel d.d., ampak v drugem ciljnem omrežju, omrežju operaterja Ipko na Kosovem, Mobitel d.d. za prenos oziroma tranzitiranje tega prometa zahteva sklenitev dodatne (hubbing) pogodbe k že obstoječi pogodbi.
24. Dalje je Urad za mnenje zaprosil APEK kot neodvisnega regulatornega organa na trgu telekomunikacij, poleg tega pa je APEK tisti, ki je obravnavana številka bloka podelil podjetju Mobitel d.d. Mobitel d.d. je APEK zaprosil za dodelitev nacionalne smerne kode (NDC) AB=49 in milijon uporabniških števil (SN) v negeografskem območju oštevilčenja za potrebe opravljanja javnih komunikacijskih storitev na fiksni lokaciji (IP telefonije). APEK je podjetju Mobitel d.d. z odločbo št. 38221-17/2007-2 z dne 06.03.2007 dodelil zahtevane elemente oštevilčenja.
25. APEK je dalje navedel, da je Mobitel d.d. naknadno dne 04.09.2007 zaprosil za izdajo dopolnilne odločbe, zaradi potrebe začasne uporabe že dodeljenih številskih virov za usmerjanje prometa proti svoji mednarodni centrali. APEK je izdal dopolnilno odločbo št. 38221-17/2007-6 z dne 17.09.2007, s katero je podjetju Mobitel d.d. do 31.12.2008, dovolil uporabo nacionalne smerne kode (NDC) AB=49 in milijon uporabniških števil (SN) v negeografskem območju oštevilčenja za potrebe usmerjanja prometa proti svoji mednarodni centrali. APEK je kasneje podjetju Mobitel d.d. na njegovo prošnjo uporabo tega oštevilčenja za potrebe usmerjanja prometa proti mednarodni centrali podjetja Mobitel d.d. podaljšal najprej do 31.12.2010 in naknadno še do 31.12.2012.
26. Mobitel d.d. je APEK zaprosil tudi za dodelitev bloka milijona števil v geografskem področju oštevilčenja A=4, B=3, za potrebe dostopa do javnih komunikacijskih storitev na fiksni lokaciji za opravljanje storitev prenosa govora po internetnem protokolu. APEK je podjetju Mobitel d.d. z odločbo št. 38221-20/2008-2 z dne 03.07.2008 iz geografskega območja oštevilčenja dodelila blok milijon števil za medkrajevno (TC) kodo A=4.
27. Mobitel d.d. je nato, enako kot za številski blok +38649, zaprosil APEK za izdajo dopolnilne odločbe, zaradi potrebe po začasni uporabi že dodeljenih števil za usmerjanje prometa proti svoji mednarodni centrali. APEK je izdal dopolnilno odločbo št. 38221-20/2008-4 z dne 1.9.2008, s katero je zavezanki najprej do 31.12.2010 (kasneje še do 31.12.2012) dovolil uporabo bloka milijona števil v geografskem območju oštevilčenja A=4, B=3 za potrebe usmerjanja prometa proti svoji mednarodni centrali.

28. APEK je Uradu tudi navedel, da je na podlagi navedb podjetja Akton d.o.o. o tem, da mu Mobitel d.d. blokira promet na kodi +38643 in +38649, v skladu s svojimi pristojnostmi opravil nadzor, da bi ugotovil, ali podjetje Mobitel d.d. uporablja numeraciji +38643 in 49 za potrebe usmerjanja prometa proti mednarodni centrali, skladno z odločbama št. 38221-20/2008-4 in 38221-17/2007-10, s katerima je APEK podjetju Mobitel d.d. določil namen uporabe navedenih številskih prostorov.
29. APEK je ugotovil, da se klici na numeracije +38643 in 49 ne zaključujejo v javnem mobilnem telefonskem omrežju podjetja Mobitel d.d. (sklep APEK št. 06012-7/2009-14 z dne 2.11.2009).
30. APEK je na podlagi pridobljenih podatkov, posredovane dokumentacije in nadzora v prostorih podjetja Mobitel d.d. tudi ugotovil, da podjetje Mobitel d.d. numeraciji +38643 in 49 uporablja za potrebe usmerjanja prometa proti svoji mednarodni centrali, kar je v skladu z izdanimi odločbami APEK.
31. APEK je Uradu pojasnil, da je opravil tudi fizični nadzor v podjetju Mobitel d.d. in tako ugotovil, da sta signalizacijska tokova za klice na numeraciji +38643 in 49 in na ostale numeracije, ki so bile prav tako dodeljene podjetju Mobitel d.d. (41, 31, 51, 71), v omrežju podjetja Mobitel d.d., različna. APEK je ugotovil, da se številski blok +38641 uporablja za identifikacijo uporabnikov podjetja Mobitel d.d. v registru HLR podjetja Mobitel d.d. in promet nanje se zaključuje preko standardne funkcionalnosti GMSC v omrežju podjetja Mobitel d.d. V nasprotju s tem pa se promet na numeraciji +38643 in 49 ne uporablja za identifikacijo uporabnikov podjetja Mobitel d.d. v registru HLR podjetja Mobitel d.d., promet na numeraciji +38643 in 49 se ne zaključuje preko standardne funkcionalnosti GMSC v omrežju podjetja Mobitel d.d. in se usmerja na mednarodno centralo podjetja Mobitel d.d., kar je bilo jasno razvidno iz signalizacijskih tokov.
32. APEK je še navedel, da je podjetje Mobitel d.d. dolžno upoštevati odločbo APEK št. 38294-9/2009-3 z dne 24.09.2009, s katero je bilo določeno za operaterja s pomembno tržno močjo na trgu zaključevanja klicev (medoperaterski trg) za vse klice na številski območja, ko so mu bila dodeljena, razen za klice na številski območja +38643 in 049. S tem je APEK pojasnil, da so »ex ante« regulaciji trga zaključevanja klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih podvrženi bloki števil podjetja Mobitel d.d. 31, 41, 51 in 71, medtem ko številski bloka +38643 in 49 nista, saj nista del omrežja podjetja Mobitel d.d. Po mnenju APEK s sestanka z dne 23.1.2012 spada regulacija zaključevanja klicev v omrežje podjetja Ipko v pristojnost kosovskega regulatorja. Operater Ipko ima namreč na Kosovem svoje lastno omrežje in svoje uporabnike ter je reguliran s strani kosovskega sektorskega regulatorja oziroma s področno zakonodajo. Dejstvo, da operater Ipko uporablja številski bloka, ki sta bila dodeljena podjetju Mobitel d.d., na pristojnost kosovskega regulatorja ne vpliva.
33. Podjetje Mobitel d.d. je dne 5.5.2010 podjetju Simobil d.d. posredovalo osnutek pogodbe o tranzitiranju mednarodnega telefonskega prometa med podjetjem Mobitel d.d. in podjetjem Simobil d.d.²
34. Dne 14.6.2010 in 17.6.2010 je na Uradu potekala ustna obravnava³ v postopku ugotavljanja domnevne zlorabe prevladujočega položaja podjetja Mobitel d.d., zaradi razjasnitev dejstev in okoliščin v zadevi. Na navedeni ustni obravnavi je med drugim podjetje Mobitel d.d. izjavilo, da nobenemu tržnemu udeležencu ni nikdar zavrnilo možnosti neposrednega usmerjanja do obravnavanih številskih blokov, ampak se je bilo

² Dok. št. 306-94/2009-86, priloga IV in dok. št. 306-94/2009-110.

³ Dok. št. 306-94/2009-108 in 111.

pripravljeno dogovoriti o sodelovanju. Podjetje Mobitel d.d. je na svoji spletni strani tudi javno objavilo, da opravlja storitev mednarodnega tranzita.

35. Podjetje Akton d.o.o. je nato trdilo, da podjetja iz skupine Telekom Slovenije niso nikoli imela namena skleniti pogodbe s podjetjem Akton d.o.o., kar naj bi bilo tudi izrecno povedano na sestankih med podjetjema septembra 2009.⁴ V zvezi s tem je podjetje Akton d.o.o. predlagalo zaslišanje zaposlenih vodstvenih oseb v podjetju Telekom Slovenije d.d. in Akton d.o.o. kot prič. Ker je Urad ocenil, da z zaslišanjem teh prič ne bi bilo mogoče priti do verodostojnih dokazov, ki bi kakorkoli vplivali na potek postopka, dokaznega predloga ni izvedel.
36. Podjetje Mobitel d.d. je Urad dne 6.4.2011 obvestilo, da je s podjetjem Simobil d.d. dogovorilo komercialno-tehnične pogoje in dne 22.3.2011 sklenilo aneks št. 3 k Pogodbi o medomrežni povezavi⁵, na podlagi katerega je podjetju Simobil d.d. omogočen dostop do številskih blokov preko podjetja Mobitel d.d., kot je bilo predhodno omogočeno tudi podjetju Telekom Slovenije d.d.
37. Podjetje Akton d.o.o. je v vlogi z dne 20.5.2011⁶ navedlo, da pogoji, pod katerimi podjetje Mobitel d.d. nudi storitev mednarodnega tranzita, vseeno kažejo na zlorabo prevladujočega položaja. Cena, po kateri podjetje Mobitel d.d. ponuja navedeno storitev, naj bi bila pretirana in to pojasnjuje s primerjavo te cene s cenami minute zaključevanja klicev v nekaterih evropskih državah. Podjetje Akton d.o.o. v zvezi s tem navaja, da cena (0,24 €) za 400 % presega stroške podjetja Mobitel d.d. pri zagotavljanju te storitve, kar naj bi veljalo tudi glede na izračune APEK o stroških zaključevanja klicev (0,05 €). Nadalje je podjetje Akton d.o.o. navedlo, da v zvezi z obravnavano problematiko številskih blokov +38643 in 49 obstajajo še številna druga ravnanja podjetja Mobitel d.d., ki naj bi bila v nasprotju s pravili konkurence, kot so obstoj škarij cen, vezana oziroma paketna prodaja, ipd., v ta namen pa je predložilo tudi strokovno mnenje dr. Faturja.⁷

Ugotovitve Urada

38. Urad mora v okviru ugotovitvenega postopka ugotoviti resnično stanje in v skladu z načelom materialne resnice domnevno kršitev določb ZPOmK-1 ugotoviti z gotovostjo. Prvi odstavek 40. člena ZPOmK-1 določa, da če Urad v postopku ne ugotovi kršitve ali če posebne okoliščine kažejo, da postopek ne bi bil smotrni, lahko postopek s sklepom ustavi. Če Urad tekom postopka ne ugotovi obstoja kršitve s stopnjo gotovosti, izda sklep o ustavitvi postopka. Postopek ugotavljanja kršitve se ustavi in Urad se do kršitve vsebinsko ne opredeli. Urad lahko ustavi postopek tudi, če okoliščine kažejo na to, da postopek ne bi bil več smotrni. Pri tem Urad upošteva naslednja merila: resnost kršitve in trajanje njenih posledic, pri čemer se upošteva predvsem trajanje in obseg kršitve ter njen vpliv na konkurenco, obseg škode, ki jo lahko povzroči domnevna kršitev na delovanje trga, možnost, da se obstoj kršitve sploh ugotovi, in obseg potrebnih preiskovalnih ukrepov za to, obstoj oziroma prenehanje domnevne kršitve, pri čemer se v primeru njenega prenehanja upošteva resnost kršitve oziroma se prepriča, ali še vedno trajajo protikonkurenčni učinki, dalje kako daleč je preiskovalni postopek in nenazadnje interes zadevnih podjetij, da spremenijo svoje ravnanje, ki je predmet postopka.

⁴ Dok. št. 306-94/2009-203.

⁵ Dok. št. 306-94/2009-193.

⁶ Dok. št. 306-94/2009-203.

⁷ Priloga Dok. št. 306-94/2009-203.

39. Urad je na podlagi navedb podjetja Akton d.o.o.⁸ in podjetja Mobitel d.d.⁹ ter v določeni meri tudi podjetja Simobil d.d. tekom postopka ugotovil, da gre v zadevnem primeru očitno za spor med pogodbenima strankama glede interpretacije posameznih določil v Pogodbi o medomrežni povezavi z dne 29.6.2006. Glede na to, da je pogodba o medomrežni povezavi sklenjena, so sporne zgolj njene posamezne določbe, kot je določilo o predmetu pogodbe oziroma definiciji storitve in vključenosti številskih blokov, o ceni storitve, ipd. Reševanje takšnega spora med operaterjema pa je v pristojnosti sodišča.
40. Glede navedb podjetja Akton d.o.o., da je storitev zagotavljanja klicev na numeraciji +38643 in 49 regulirana in da gre za isto storitev kot zaključevanje na ostale številске bloke operaterja Mobitel d.d., katerega končni uporabniki so v Sloveniji, je APEK pojasnil, da je regulaciji cene podvrženo zaključevanje klicev v Sloveniji, kar pomeni, da morajo operaterji, ki maloprodajne storitve tržijo v Sloveniji (ne glede na to ali je operater v slovenskem lastništvu) in imajo na tem upoštevem geografskem trgu pomembno tržno moč, drugim operaterjem v Sloveniji omogočiti dostop po stroškovnih cenah, ki jo določi APEK. Regulacija je torej neodvisna od številskih blokov. Za zaključevanje klicev v Sloveniji podjetje Mobitel d.d. uporablja številске bloke 31, 41, 51 in 71, medtem ko se številska bloka +38643 in 49 uporabljata za zaključevanje klicev v omrežje operaterja Ipko d.o.o. na Kosovem. APEK je še preizkusil, ali se številska bloka res uporabljata za ta namen in ugotovil, da se s klicem na telefonske številke iz teh dveh številskih blokov doseže končne uporabnike kosovskega operaterja. Po mnenju APEK s sestanka z dne 23.1.2012 spada regulacija zaključevanja klicev v omrežje operaterja Ipko v pristojnost kosovskega regulatorja. APEK je na sestanku še navedel, da naj bi kosovski sektorski regulator skrbel zgolj za to, da so veleprodajne cene operaterjev, ki delujejo na Kosovu, medsebojno stroškovno naravnane. Tudi v Sloveniji je namreč reguliran zgolj veleprodajni dostop drugim operaterjem, ki so registrirani v Sloveniji, ni pa reguliran mednarodni tranzit.
41. Iz navedb podjetja Mobitel d.d. izhaja, da naj bi bil v spornem obdobju edini način za mednarodni klic v omrežje operaterja Ipko preko mednarodne centrale podjetja Mobitel d.d., kar naj bi bilo tudi stališče operaterja Ipko. Zato je ustrezno, da to storitev ponuja po razumnih in nediskriminatornih pogojih.
42. Podjetje Mobitel d.d. tranzit klicev na številska bloka +38643 in 49 zaračunava po 0,24 EUR/minuto. To ceno zaračunava tako podjetju Simobil d.d. kot tudi podjetju Telekom Slovenije d.d., pripravljeno pa jo je ponuditi tudi drugim zainteresiranim podjetjem. Navedba podjetja Akton d.o.o., da ta cena znatno presega stroškovne cene zaključevanja klicev drugih evropskih operaterjev, sicer drži, vendar pa bi Urad, da bi z gotovostjo ugotovil, ali je v konkretnem primeru cena podjetja Mobitel d.d. pretirana, v okviru ugotovitvenega postopka moral opraviti podrobno analizo trga mednarodnih klicev, vključno s proučevanjem razmer na telekomunikacijskem trgu na Kosovem, pri tem pa obdelati številne podatke s področja tehnične regulacije, za kar so nedvomno bolje usposobljeni sektorski regulatorji. Postopek, ki bi bil še potreben za popolno razjasnitev dejanskega stanja pred Uradom, bi bil dolgotrajen in zapleten in bi zato pomenil nesorazmerno breme za Urad in ne bi bil v javnem interesu upoštevajoč neznamen učinek, ki bi ga meritorna odločba imela na trgu.
43. Zgolj dejstvo, da je cena te storitve visoka, še ne pomeni nevarnosti, da bi katero koli podjetje moralo zapustiti trg, saj podjetje lahko vse stroške, ki jih ima s posredovanjem klicev, zaračuna operaterju, ki na mednarodnem trgu povprašuje po storitvi

⁸ Glej točko 5 in 6 obrazložitve tega sklepa.

⁹ Glej točko 22 in 23 obrazložitve tega sklepa.

posredovanja mednarodnih klicev z namenom povezati končnega uporabnika operaterja v tujini, ki kliče končnega uporabnika s številko iz številkega bloka +38643 in 49.

44. Glede morebitnih cenovnih škarij, na katere se sklicuje podjetje Akton d.o.o. pa Urad ocenjuje, da ni verjetno, da bi klici na številka bloka +38643 in 49 na mednarodnem trgu tranzitiranja klicev pomenili znatni delež, zato je malo verjetno, da bi bilo podjetje Akton d.o.o. zaradi morebitnih cenovnih škarij podjetja Telekom Slovenije d.d. izrinjeno s trga. Tudi če bi se izkazalo, da mora podjetje Akton d.o.o. za svojo konkurenčnost na mednarodnem trgu nujno ponuditi tudi tranzitiranje klicev na sporna številka bloka, mu je to s strani podjetja Telekom Slovenije d.d. omogočeno. Dvom v navedbo, da je za obstoj podjetja Akton d.o.o. nujno potreben dostop do številskih blokov +38643 in 49, vzbuja že dejstvo, da to podjetje pred septembrom 2009¹⁰ navedene storitve ni potrebovalo, čeprav storitev obstaja že od leta 2007 (+38649) oz. 2008 (+38643). Ugotavljanje, ali je do škarij cen na mednarodnem trgu res prišlo, pa glede na zahtevnost in dolgotrajnost postopka ter okoliščino, da posledice za konkurenco na trgu niso znatne, ne bi bilo smotno.
45. Prav tako je malo verjetno, da bi glede na število klicev na zadevne številke iz omrežij slovenskih operaterjev (torej s strani slovenskih potrošnikov) zaračunavanje previsokih cen za tranzitiranje klicev lahko imelo znaten učinek na maloprodajni trg telekomunikacijskih storitev v Sloveniji. Pri slovenskem potrošniku namreč cena klicev na številka bloka +38643 in 49 v celotni ponudbi telekomunikacijskih storitev ne more biti pomemben faktor izbire operaterja.
46. Urad na podlagi vseh do sedaj zbranih podatkov ugotavlja, da bi bil glede na to, da podjetje Mobitel d.d. omogoča dostop do številskih blokov +38643 in 49 in da bi morebitne visoke cene oziroma škarje cen lahko povzročile zgolj neznatne posledice na trgu, nadaljevanje ugotovitvenega postopka in s tem ugotavljanje dejanskega stanja glede na to, da bi Urad moral opraviti podrobno analizo trga mednarodnih klicev, vključno s proučevanjem razmer na telekomunikacijskem trgu na Kosovem, pri tem pa obdelati številne podatke s področja tehnične regulacije, pa zahtevno in dolgotrajno, nadaljnji postopek nesorazmeren učinku, ki bi ga imela morebitna ugotovitevna odločba na učinkovito konkurenco na trgu oziroma na delovanje trga.
47. Urad zato ocenjuje, da nadaljnji postopek ni smotr. Na podlagi vsega navedenega je treba postopek ustaviti.
48. Treba je še pojasniti, da odločitev o ustavitvi postopka ni meritorna odločitev v zadevi, kar pomeni, da Urad z izdajo takega sklepa ne ugotovi, da podjetje z določenim ravnanjem, ki je predmet postopka, ni kršilo določb ZPOmK-1, temveč da je Urad zgolj ugotovil, da ni več pogojev za vodenje postopka po uradni dolžnosti v javnem interesu in da ugotovljeno dejansko stanje v tem postopku ne zadostuje za izdajo meritorne odločbe. Podjetje Akton d.o.o. pa lahko ne glede na ustavitev tega postopka morebitno povrnitev pogodbene ali nepogodbene škode zahteva pred pristojnim sodiščem.
49. Urad bo kljub temu v skladu z zakonskimi pooblastili še naprej spremljal in analiziral razmere na telekomunikacijskem trgu in bo v primeru, da bo izkazana verjetnost kršitve določil ZPOmK-1 s strani kateregakoli akterja na telekomunikacijskem trgu, tako na podlagi podatkov in dokumentov, ki jih bo sam pridobil ali podatkov in dokumentov, ki mu bodo posredovani, po uradni dolžnosti uvedel postopek in izvedel ugotovitveni postopek v skladu z zakonskimi pooblastili ter izdal odločbo.

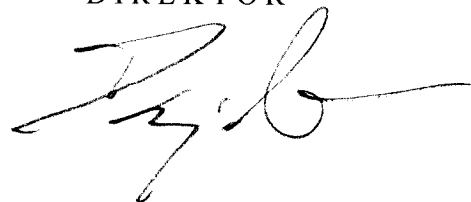
---

¹⁰ Dok. št. 306-94/2009-1, dokaz 8.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper ta sklep je mogoče vložiti tožbo pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije, Tavčarjeva 9, 1000 Ljubljana, v roku trideset (30) dni od dneva vročitve sklepa. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču, ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Damjan Matičič
DIREKTOR

Vročiti:

- Telekom Slovenije d.d. - osebno (po pooblaščenju Odvetniška pisarna KRB o.p., d.o.o., Trg republike 3, 1000 Ljubljana).
- Simobil d.d., Šmartinska 134b, 1000 Ljubljana – osebno (po pooblastilu Odvetniška družba Fašun, Melihen, Milač, Strojani, o.p., d.o.o., Slovenska cesta 56, 1000 Ljubljana),
- Akton d.o.o., Dunajska 63, Ljubljana - osebno (po pooblaščenju Odvetniška pisarna Miro Senica in odvetniki, d.o.o., Barjanska cesta 3, Ljubljana).

Vložiti:

- dokumentarno gradivo, tu.